

II Małopolskie Dyktando Niepodległościowe

„Po polsku o historii”

dla uczniów kl. IV-VI szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych
województwa małopolskiego w roku szkolnym 2014/2015

ETAP SZKOLNY

26 września 2014 roku

Instrukcja dla osoby czytającej dyktando

Szanowni Państwo!

1. Tekst należy przeczytać trzykrotnie:
 - a) pierwszy raz – w całości
 - b) drugi raz wolniej, dyktując po jednym zdaniu
 - zdania wielokrotnie złożone należy podzielić na mniejsze, logiczne części, zgodnie z interpunkcją
 - znaki interpunkcyjne mogą być sygnalizowane jedynie przez intonację a nie nazywane
 - bardziej rozbudowane zdania można przeczytać ponownie
 - c) trzeci raz – znów w całości.
2. Łączny czas dyktanda (kodowanie, pisanie dyktanda i oddanie pracy) nie może przekroczyć 45 min.
3. Udział w Konkursie ma być dla uczniów przede wszystkim okazją do rozwijania zainteresowań humanistycznych i dociekliwości poznawczej: językowej i historycznej, dlatego zadbajmy o spokój i tonujmy rywalizację.

Dziękujemy!

Tekst dyktanda dla uczniów SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Druga i Trzecia Rzeczpospolita

Radość Polaków z odzyskania niepodległości w 1918 roku była niezmierną. Po zrzuceniu jarzma niewoli uchwalono konstytucję, która regulowała życie obywateli w Drugiej Rzeczpospolitej. Pierwszym prezydentem został Gabriel Narutowicz.

Tworzono polskie urzędy, policję i wojsko. Rozwijał się przemysł. Wielką uwagę przywiązywano do nauki, np. tzw. polską szkołę matematyczną we Lwowie, kierowaną przez charyzmatycznego profesora Stefana Banacha, znano na całym świecie.

Totalitaryzm niemiecki i sowiecki w czasie II wojny światowej pochłonął miliony ludzkich istnień w Europie. Zakończenie wojny nie oznaczało jednakże dla Polski prawdziwej niezależności, ponieważ Polska Rzeczpospolita Ludowa znalazła się na długo w strefie wpływów Związku Sowieckiego.

Polacy próbowali przeciwstawiać się komunistycznej władzy nie raz. W 1956 roku strajkowali robotnicy z Poznania, żądając poprawy warunków pracy i podwyżki płac. W Warszawie w 1968 roku swój sprzeciw wobec zagrożenia wolności słowa zademonstrowali studenci. Po kolejnych protestach, związanych z podwyżkami cen żywności, w sierpniu 1980 roku w Stoczni Gdańskiej utworzona została „Solidarność”. Przywódcą tego ruchu, skupiającego w całym kraju 10 milionów ludzi, został Lech Wałęsa – późniejszy laureat Pokojowej Nagrody Nobla. Na powszechny bunt władza zareagowała wprowadzeniem stanu wojennego. Społeczeństwo polskie znalazło się pod nadzorem wojska i milicji. Potęgowało się jednak wzburzenie obywateli i trzeba było myśleć o kompromisie. Wybory w 1989 roku udowodniały, że Polacy dojrzeliby do zmian. Stworzono podstawy współczesnej demokracji. Przywrócono dawną nazwę wolnej ojczyzny – stąd Trzecia Rzeczpospolita.